การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

The Management of Internal Quality Assurance in Basic Education Institutions in the Digital Era under Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 2

รัตนาพร ง้าวทอง* ไพรวัลย์ โคตรรตะ และอุดมเดช ทาระหอม

Rattanaporn Ngawthong*, Paiwan Kotta and Udomdet Tarahom

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

The Master of Education Degree in Educational Administration Graduate School,

Ubon Ratchathani Rajabhat University

**Corresponding E-mail: nunaa700@gmail.com*

Received: Mar 3, 2026; Revised: Mar 24, 2026; Accepted: Mar 24, 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล (2) เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา และ (3) ศึกษาแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจำนวนทั้งสิ้น 322 คน ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูป เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .96 และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบค่าเอฟ (F-test) เมื่อพบความแตกต่างทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe's และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2) การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3) แนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ได้แก่ (1) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ควรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาที่ชัดเจนสอดคล้องกับมาตรฐานระดับชาติ และเหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา (2) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ควรจัดทำให้สอดคล้องกับมาตรฐานและบริบทของตนเอง โดยทำงานร่วมกันผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ (3) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาควรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการกำหนดภาระงาน (4) ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ควรใช้ระบบติดตามผลที่เป็น

ระบบ รายงานผลผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ (5) การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนดควรมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการวิเคราะห์และสรุปผลข้อมูล และ (6) ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองควรมีการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้องนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยเพิ่มความแม่นยำในการประเมินเผยแพร่ต่อสาธารณชนผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์

คำสำคัญ: การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ยุคดิจิทัล การบริหาร

Abstract

The study aimed to: (1) study the current state of internal quality assurance management in basic educational institutions in the digital era; (2) compare the state of internal quality assurance management in basic educational institutions in the digital era, classified by position, work experience, and school size and (3) guidelines for internal quality assurance management in basic educational institutions in the digital era under Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 2. The samples school administrators and teachers 322 participants, Proportional stratified random sampling was employed, with the sample size determined using a standardized table. The research instruments were a five-point Likert scale questionnaire with an overall reliability coefficient of .96, and a structured interview form. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, Scheffe's test and content analysis.

The research findings revealed that:

1) The overall state of internal quality assurance management in basic education institutions in the digital era under the Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 2 was at the highest level.

2) The comparison of internal quality assurance management state classified by position, work experience, and school size showed statistically significant differences at the .01 level

3) The guidelines for internal quality assurance management in the digital era comprised: (1) setting school standards by integrating technology to align with national standards while adapting to the context of each school; (2) developing school educational plans consistent with standards and contexts via online platforms; (3) implementing school development plans by applying information technology for task; (4) monitoring and auditing educational quality through systematic follow-up and reporting results via online platforms; (5) conducting internal quality assessments using information technology for data analysis and improvement of teaching and learning quality and (6) preparing self-assessment reports by collecting and analyzing data, applying technology to enhance accuracy, and disseminating results through online platforms.

Keywords: Internal Quality Assurance Management in Educational Institutions, Basic Education Institutions, Digital Era, Management

บทนำ

การพัฒนาประเทศไทยภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ผ่านมา แม้จะประสบความสำเร็จในการลดระดับความยากจน แต่ยังคงเผชิญข้อจำกัดเชิงคุณภาพในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะทักษะแรงงานที่ไม่สอดคล้องกับเศรษฐกิจฐานนวัตกรรม ภาคธุรกิจปัจจุบันให้ความสำคัญกับสมรรถนะมากกว่าคุณวุฒิทางการศึกษา ส่งผลให้ระบบการศึกษาต้องเร่งปรับตัวมุ่งพัฒนาทักษะดิจิทัลและทักษะทางพฤติกรรมอย่างเป็นระบบ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566) ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมดิจิทัลตามนโยบาย Thailand 4.0 การศึกษาจึงเป็นกลไกหลักในการเตรียมความพร้อมด้านทักษะเทคโนโลยีและการปรับตัวให้แก่ผู้เรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

อย่างไรก็ตาม ระบบการศึกษาไทยยังคงเผชิญความท้าทายจากการบริหารจัดการแบบรวมศูนย์ที่ขาดความคล่องตัวและการใช้มาตรฐานเดียวกันกับสถานศึกษาที่มีบริบทแตกต่างกัน (กาญจนา เงารังสี, 2559) แม้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และกฎกระทรวงว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 จะกำหนดให้การประกันคุณภาพภายในเป็นกลไกหลักในการควบคุมคุณภาพ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542; กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) แต่ในทางปฏิบัติยังพบข้อจำกัดสำคัญ คือ ระบบการประกันคุณภาพยังยึดติดกับการตรวจสอบเอกสารมากกว่าการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนจริง ก่อให้เกิดภาระงานเอกสารแก่ครูและไม่สะท้อนบริบทที่แท้จริงของสถานศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

การประกันคุณภาพภายใน คือ การบูรณาการระหว่างการบริหารจัดการและการปฏิบัติงานเชิงรุกของสถานศึกษาเพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนให้เพียบพร้อมทั้งด้านจริยธรรม วิชาการ และทักษะการใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานหรือตัวชี้วัดที่สถานศึกษาและต้นสังกัดกำหนดขึ้น กระบวนการนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและดึงดูดความสนใจของผู้รับบริการผ่านระบบการดำเนินงานที่เป็นวิทยาศาสตร์ ครอบคลุมทั้งการติดตามตรวจสอบ การประเมินผลคุณภาพ และการวางรากฐาน เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนและต่อเนื่อง (เฉลิม สารการ, 2566)

ในบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 จากรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ประจำปีการศึกษา 2566 จำนวน 204 แห่ง พบว่า แม้ผลการประเมินคุณภาพโดยภาพรวมจะอยู่ในระดับยอดเยี่ยม แต่ยังมีประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนา โดยเฉพาะด้านการพัฒนาระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา การจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ รวมถึงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านทักษะดิจิทัล การคิดวิเคราะห์ และการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการยกระดับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้มีความเป็นระบบ ทันสมัย และสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2, 2566)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว เพื่อให้เท่าทันโลกดิจิทัลผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 เนื่องจากงานวิจัยในเรื่องนี้ยังมีค่อนข้างจำกัด และเพื่อพัฒนาระบบการบริหารงานประกันคุณภาพให้มีความทันสมัย มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในยุคดิจิทัลอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

3. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิด และทฤษฎีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1.1 ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือกระบวนการบริหารจัดการและแนวทางการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามภารกิจหลักของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อมุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ โดยมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ ทั้งนี้เพื่อเป็นกลไกในการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ภาคีเครือข่ายและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (สมนึก นครวงศ์, 2561)

1.2 ความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นกลยุทธ์สำคัญในการยกระดับมาตรฐานการจัดการศึกษาให้บรรลุตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด สถานศึกษาจึงต้องมีความตระหนักและให้ความสำคัญอย่างแท้จริงเพื่อผลักดันไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม โดยเน้นการบริหารจัดการในรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือที่มุ่งเน้นการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) ทุกภาคส่วนเข้ามามีบทบาทในการร่วมพัฒนาและแลกเปลี่ยนทัศนะเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาร่วมกัน ส่งผลให้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในได้รับการยอมรับและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายว่าสถานศึกษามีความสามารถในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้บรรลุตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาที่วางไว้ และตอบสนองต่อความคาดหวังของผู้ปกครองได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ภณัฐพงศ์ พลมุข และจักรกฤษ โพดาพล, 2561)

1.3 แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การประกันคุณภาพภายในเป็นกลไกสำคัญตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และกฎกระทรวงว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ที่กำหนดให้สถานศึกษาต้องจัดให้มีระบบการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนกระบวนการให้มีความยืดหยุ่นและเป็นเอกภาพ ภายใต้หลักการสำคัญที่มุ่งหวังให้สถานศึกษาสามารถออกแบบระบบประกันคุณภาพภายในที่สอดคล้องกับบริบท สภาพปัญหา และความต้องการที่แท้จริงของตนเอง การจัดทำระบบประกันคุณภาพภายในตามบทบัญญัติในกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ได้กำหนดองค์ประกอบไว้ ดังนี้ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 3) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5) ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 6) จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542; กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

2. แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล การบริหารจัดการในยุคดิจิทัลเป็นการปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานโดยใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศ ในการเพิ่มประสิทธิภาพและความคล่องตัว โดยหัวใจสำคัญคือการปรับบทบาทสู่ “สถานศึกษาดิจิทัล” ที่มุ่งบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับนโยบาย Thailand 4.0 ที่เน้นความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะแห่งศตวรรษที่ 21 ทักษะดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพถือเป็นสมรรถนะที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้สอนในยุคปัจจุบัน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ และมีความรับผิดชอบต่อการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และกระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนแนวคิดผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ ซึ่งช่วยเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์ในการเรียนรู้ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนได้อย่างทั่วถึงและไร้ข้อจำกัดด้านสถานที่ (นิตยา วงศ์ใหญ่, 2560)

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 แตกต่างกัน

3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 แตกต่างกัน

4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยสร้างเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังแสดงในภาพที่ 1

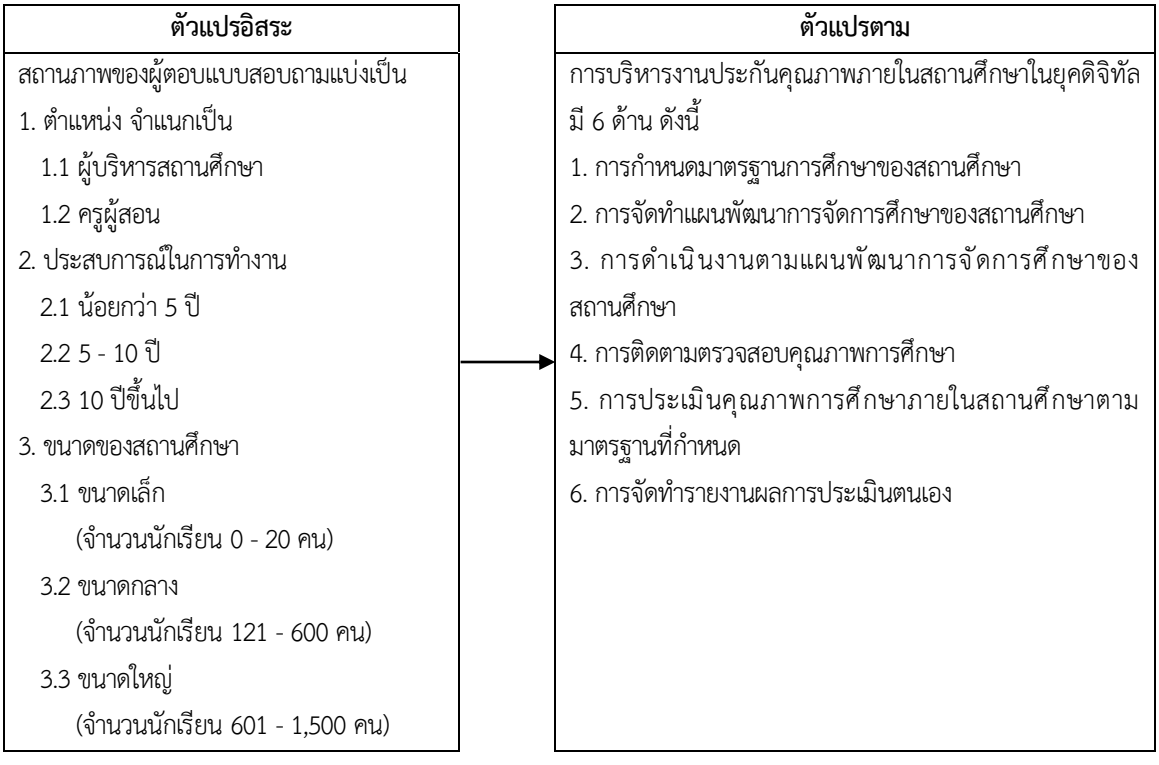

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 จำนวน 204 แห่ง รวมทั้งสิ้น 1,972 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2, 2567)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 322 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูป โดยจำแนกเป็น สถานศึกษาขนาดเล็ก มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างรวม 127 คน แบ่งเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา 18 คน และครูผู้สอน 109 คน สถานศึกษาขนาดกลาง มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างรวม 180 คน แบ่งเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา 17 คน และครูผู้สอน 163 คน และสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างรวม 15 คน แบ่งเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน และครูผู้สอน 14 คน

1.3 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 จำนวน 6 คน ในสถานศึกษา 3 ขนาด (เล็ก กลาง และใหญ่) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุม ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามคุณสมบัติ ดังนี้

1.3.1 กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 ท่าน โดยเป็นการคัดเลือกผู้บริหารที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่มีความแตกต่างกันด้านขนาด (เล็ก กลาง และใหญ่) อย่างละ 1 ท่าน

1.3.2 กลุ่มบุคลากรครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 3 ท่าน คัดเลือกจากผู้ปฏิบัติหน้าที่หลักในงานประกันคุณภาพที่มีความเข้าใจในระบบและกลไกการดำเนินงาน โดยใช้เกณฑ์การกระจายตามขนาดสถานศึกษา (เล็ก กลาง และใหญ่) อย่างละ 1 ท่าน

1.4 วิธีการได้มาซึ่งตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นในการแบ่ง (เล็ก กลาง และใหญ่) จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ตำแหน่ง (ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน), ประสบการณ์ในการทำงาน (น้อยกว่า 5 ปี, 5 - 10 ปี, 10 ปีขึ้นไป) และขนาดของสถานศึกษา (เล็ก กลาง และใหญ่)

2.2 ตัวแปรตาม การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 6 ด้าน ได้แก่ 2.2.1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2.2.2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 2.2.3) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 2.2.4) การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 2.2.5) การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด และ 2.2.6) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

3.1 แบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ มีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ Likert มี 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ประกอบด้วย 6 ด้าน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open Ended Questionnaire)

3.2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 ท่าน

4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

4.1 สถิติพื้นฐาน การหาร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้สำหรับวิเคราะห์ระดับสภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

4.2 สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์โดยผู้เชี่ยวชาญ การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) คำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องภายในหรือความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม

4.3 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน การหา t - test และ F - test

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ใช้สำหรับการสรุปและเรียบเรียงข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเพื่อกำหนดเป็นแนวทางการบริหารงาน มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.4.1 กระบวนการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาโดยละเอียด ผ่านกระบวนการตีความ (Interpretation) และการจัดรหัสข้อมูล (Coding) เพื่อจำแนกและจัดหมวดหมู่ข้อมูลตามประเด็นสำคัญที่ปรากฏ

4.4.2 การสังเคราะห์และประมวลผล นำข้อมูลที่จัดกลุ่มแล้วมาทำการสังเคราะห์ เพื่อค้นหาความเชื่อมโยงของแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในบริบทดิจิทัล โดยมุ่งเน้นการดึงประเด็นที่เป็น “แนวปฏิบัติที่ดี” (Best Practices)

4.4.3 การสรุปและอภิปรายผล ข้อมูลที่ผ่านการสังเคราะห์จะถูกนำมาสรุปเป็นความเรียงเชิงพรรณนา เพื่อใช้เป็นข้อมูลหลักในการอภิปรายผลการวิจัย ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อสรุปที่มีความลึกซึ้งและสะท้อนสภาพการณ์จริงของสถานศึกษา

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือขอความอนุเคราะห์จากจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เพื่อจัดส่งไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และการเก็บข้อมูลด้วยตนเองผ่านระบบออนไลน์ (Google Forms) โดยได้รับข้อมูลกลับคืนมาครบถ้วน จำนวน 322 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล	$\bar{X}$	**S.D.**	**แปลความ**
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.42	.34	มาก
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.44	.32	มาก
3. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.51	.34	มากที่สุด
4. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.55	.31	มากที่สุด
5. การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด	4.52	.36	มากที่สุด
6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง	4.59	.35	มากที่สุด
รวม	**4.51**	**.25**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง 2) การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 3) การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 5) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และ 6) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้าน

การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล	**ตำแหน่ง**						**t**	**P**
	ผู้บริหารสถานศึกษา (n=36)			**ครูผู้สอน (n=286)**				
	$\bar{X}$	**S.D.**	**ระดับ**	$\bar{X}$	**S.D.**	**ระดับ**		
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.48	.26	มาก	4.42	.34	มาก	1.30	.20
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.58	.27	มากที่สุด	4.43	.33	มาก	3.03**	.00

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้าน (ต่อ)

การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล	**ตำแหน่ง**						**t**	**P**
	ผู้บริหารสถานศึกษา (n=36)			**ครูผู้สอน (n=286)**				
	$\bar{X}$	**S.D.**	**ระดับ**	$\bar{X}$	**S.D.**	**ระดับ**		
3. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.68	.26	มากที่สุด	4.49	.35	มาก	3.86**	.00
4. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.65	.24	มากที่สุด	4.54	.32	มากที่สุด	2.45*	.02
5. การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด	4.74	.20	มากที่สุด	4.50	.36	มากที่สุด	6.18**	.00
6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง	4.82	.16	มากที่สุด	4.56	.35	มากที่สุด	7.71**	.00
รวม	**4.66**	**.14**	**มากที่สุด**	**4.49**	**.25**	**มาก**	**5.96****	**.00**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด และด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง สำหรับด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล	**แหล่งความแปรปรวน**	df	SS	MS	F	P
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	**ระหว่างกลุ่ม**	2	1.70	.85	7.86**	.00
	ภายในกลุ่ม	319	34.56	.11		
	รวม	321	36.26			
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	**ระหว่างกลุ่ม**	2	.78	.39	3.78*	.02
	ภายในกลุ่ม	319	32.75	.10		
	รวม	321	33.53			
3. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	**ระหว่างกลุ่ม**	2	.87	.44	3.81*	.02
	ภายในกลุ่ม	319	36.62	.12		
	รวม	321	37.50			
4. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	**ระหว่างกลุ่ม**	2	1.04	.52	5.47**	.01
	ภายในกลุ่ม	319	30.31	.10		
	รวม	321	31.35			
5. การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด	**ระหว่างกลุ่ม**	2	1.62	.81	6.59*	.01
	ภายในกลุ่ม	319	39.17	.12		
	รวม	321	40.79			
6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง	**ระหว่างกลุ่ม**	2	1.64	.82	7.00**	.00
	ภายในกลุ่ม	319	37.28	.12		
	รวม	321	38.91			
รวม	**ระหว่างกลุ่ม**	2	1.00	.50	8.68**	.00
	ภายในกลุ่ม	319	18.38	.06		
	รวม	321	19.38			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง สำหรับด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

และด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล	**แหล่งความแปรปรวน**	df	SS	MS	F	P
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	**ระหว่างกลุ่ม**	2	1.30	.65	5.95**	.00
	ภายในกลุ่ม	319	34.96	.11		
	รวม	321	36.26			
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	**ระหว่างกลุ่ม**	2	2.35	1.17	12.01**	.01
	ภายในกลุ่ม	319	31.18	.10		
	รวม	321	33.53			
3. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	**ระหว่างกลุ่ม**	2	3.09	1.55	14.33**	.00
	ภายในกลุ่ม	319	34.40	.11		
	รวม	321	37.49			
4. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	**ระหว่างกลุ่ม**	2	2.37	1.18	13.02**	.00
	ภายในกลุ่ม	319	28.99	.09		
	รวม	321	31.36			
5. การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด	**ระหว่างกลุ่ม**	2	3.27	1.63	13.88**	.00
	ภายในกลุ่ม	319	37.53	.12		
	รวม	321	40.80			
6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง	**ระหว่างกลุ่ม**	2	1.97	.98	8.49**	.00
	ภายในกลุ่ม	319	36.95	.12		
	รวม	321	38.92			
รวม	**ระหว่างกลุ่ม**	2	2.21	1.11	20.53**	.00
	ภายในกลุ่ม	319	17.17	.05		
	รวม	321	19.38			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในขนาดของสถานศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. แนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 มีทั้งหมด 6 ด้าน ประกอบด้วย

3.1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาควรกำหนดมาตรฐานการศึกษาที่ชัดเจน โดยอิงจากมาตรฐานระดับชาติและปรับให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา ควรมีการสร้างความเข้าใจให้กับครูและบุคลากรผ่านการอบรม ประชุมวางแผนร่วมกับทุกภาคีเครือข่ายก่อนเปิดภาคเรียน ผ่านช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ เช่น Google Meet, LINE, Zoom, Microsoft Teams เป็นต้น เพื่อให้ได้มาตรฐานที่เป็นเป้าหมายในการประกันคุณภาพการศึกษาและติดตามผลอย่างต่อเนื่องเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการศึกษา

3.2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาควรดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานและบริบทของตนเอง โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เพื่อให้แผนสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง สถานศึกษามีการร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โดยทำงานร่วมกันผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น Facebook, Google Meet เป็นต้น สถานศึกษาใช้ข้อมูลจากการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกในการพัฒนาและปรับปรุงแผนอย่างต่อเนื่อง

3.3 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาควรมีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างมีระเบียบ โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน รวมถึงการสร้างความเข้าใจให้กับครูและบุคลากรเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการใช้แผนดังกล่าว มีการกำกับติดตาม นิเทศ และส่งเสริมการปฏิบัติงานของแต่ละกลุ่มงานอย่างต่อเนื่อง ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น LINE, Facebook, Google Meet, Zoom เป็นต้น เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงแผนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น สถานศึกษายังใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการติดตามผลและกำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจนเพื่อประเมินประสิทธิภาพ ซึ่งช่วยให้สามารถปรับปรุงแผนได้อย่างสม่ำเสมอและทันสมัย

3.4 ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาควรดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอก โดยใช้ข้อมูลจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน สถานศึกษาจัดเวทีเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และใช้ระบบนิเทศเพื่อพัฒนาครูและการสอนอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ยังมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบฐานข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์ผลและกำหนดแนวทางการพัฒนา รายงานผลการตรวจสอบติดตามผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น LINE, Facebook, Google Meet, Zoom เป็นต้น

3.5 ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด สถานศึกษาควรมีการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด ผ่านระบบติดตามผลที่เป็นระบบและครอบคลุมทุกมิติ รวมถึงการนิเทศภายในและการประเมินตนเองของครูอย่างต่อเนื่อง มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการวิเคราะห์และสรุปผลข้อมูลเพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน รายงานผลการประเมินและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น LINE, Facebook, Google Meet, Zoom เป็นต้น

3.6 ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองในยุคดิจิทัล สถานศึกษาควรมีการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง โดยการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยเพิ่มความแม่นยำในการประเมิน นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลและข้อเสนอแนะ อีกทั้งมีการเผยแพร่รายงานผลการประเมินตนเองต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชนผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น เว็บไซต์ของสถานศึกษา เว็บไซต์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา Facebook YouTube และGoogle Sites เป็นต้น

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง รองลงมาคือ ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งอาจเกิดจากการที่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนให้ความสำคัญกับการดำเนินงานนี้ เนื่องจากเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็นในยุคปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริรัตน์ แสนนา (2560) พบว่า สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของกมลทิพย์ ไชยวุฒิ (2561) และ Darman, Darwin & Yusnadi (2017) พบว่า สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาระบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ให้มีประสิทธิภาพ ทันสมัย และสามารถดำเนินงานได้อย่างเป็นระบบ อันสะท้อนถึงศักยภาพของสถานศึกษาในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา ดังนี้

2.1 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ โดยผลลัพธ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบาย วางแผน ติดตามผลการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และประเมินผลการปฏิบัติงาน ขณะที่ครูมีบทบาทในการมุ่งเน้นไปที่การปฏิบัติงานในห้องเรียนและการนำแผนไปใช้จริง ทำให้ความคิดเห็นของครูสะท้อนถึงปัญหาและอุปสรรคที่พบในการดำเนินงาน ซึ่งเกิดจากบทบาทและหน้าที่ที่แตกต่างกันของแต่ละฝ่าย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มาหะมะบาคอรี มาซอ (2564), ชนิศา สีแสด (2562); Arogundade & Belo (2019) พบว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยจำแนกตามตำแหน่ง ภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในยุคดิจิทัลนั้น มีมุมมองในการดำเนินงานที่แตกต่างกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน วิสัยทัศน์และมุมมองของครูผู้สอนต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในจึงอาจสะท้อนประเด็นปัญหาเชิงปฏิบัติได้อย่างชัดเจนและละเอียดมากกว่ามุมมองในระดับผู้บริหาร

2.2 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 5-10 ปี สามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของบริบททางการศึกษาในยุคดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม ในขณะที่กลุ่มที่มีประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป มีความเข้าใจในบริบทของสถานศึกษาอย่างลึกซึ้ง แต่ยังไม่สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่ว ส่วนกลุ่มที่มีประสบการณ์

น้อยกว่า 5 ปี ยังไม่สามารถเชื่อมโยงการใช้เทคโนโลยีเข้ากับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับนโยบายหรือระดับระบบได้อย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฟาตียะห์ บาซอสิดิก (2568) พบว่า ประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกัน มีบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ .05 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอกชัย ดวนใหญ่ (2564) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีความเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าประสบการณ์ในการทำงานถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อมุมมองและความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โดยเฉพาะในด้านความเข้าใจเชิงระบบ การบูรณาการเทคโนโลยี และการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งควรได้รับการส่งเสริมอย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงประสบการณ์ของบุคลากร

2.3 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่มักมีงบประมาณ บุคลากร และเทคโนโลยีที่เพียงพอมาใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่สถานศึกษาขนาดเล็กมักประสบปัญหาด้านภาระงานของครู และข้อจำกัดในการเข้าถึงทรัพยากรเทคโนโลยี ทำให้การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในบริบทดิจิทัลยังอยู่ในระดับที่จำกัด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฟาตียะห์ บาซอสิดิก (2568) พบว่า ขนาดสถานศึกษาที่แตกต่างกัน บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ .05 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลิม สารการ (2566) พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการส่งเสริมและสนับสนุนทรัพยากร การพัฒนาศักยภาพบุคลากร และการจัดระบบบริหารงานที่เหมาะสมกับขนาดของสถานศึกษา โดยเฉพาะในสถานศึกษาขนาดเล็ก เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมในการพัฒนางานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และสามารถตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล

3. แนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 จำแนกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาควรกำหนดมาตรฐานการศึกษาที่ชัดเจน โดยอิงจากมาตรฐานระดับชาติและปรับให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียน ควรมีการสร้างความเข้าใจให้กับครูและบุคลากรผ่านการอบรม ประชุมวางแผนร่วมกับทุกภาคีเครือข่ายก่อนเปิดภาคเรียน ผ่านช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ เช่น Google Meet, Zoom, Microsoft Teams เป็นต้น เพื่อให้ได้มาตรฐานที่เป็นเป้าหมายในการประกันคุณภาพการศึกษา และติดตามผลอย่างต่อเนื่องเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฬาลักษณ์ อักษร (2567) พบว่า ระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ในรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน คือ ด้านการกำหนดมาตรฐาน และด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ บรรณฑวรรณ โสวรรณี (2564) และณัฐธิพล ดอกดวง (2568) พบว่า โรงเรียนควรกำหนดมาตรฐานการศึกษาที่ชัดเจนโดยอิงจากมาตรฐานระดับชาติและปรับให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

3.2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาควรดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานและบริบทของตนเอง โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนเพื่อให้แผนสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง สถานศึกษามีการร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โดยทำงานร่วมกันผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น LINE, Google Meet, Zoom เป็นต้น สถานศึกษาใช้ข้อมูลจากการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกในการพัฒนาและปรับปรุงแผนอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชวลิต พิศาลชัยกุล (2561)

พบว่า การจัดทำแผนการจัดการศึกษาในแต่ละครั้ง สถานศึกษาควรดำเนินการโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้มีการระดมความคิดเห็นอย่างเป็นระบบในการกำหนดกรอบและแนวทางการจัดทำแผน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุกิตติ์ สุดสุข (2565) และ Kinesti (2019) ได้ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา มีการกำหนดแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยมุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด เริ่มจากการวิเคราะห์สภาพปัญหาและสาเหตุของปัญหาอย่างเป็นระบบ จากนั้นจึงกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายการพัฒนาให้มีความชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

3.3 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาควรมีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างมีระเบียบ โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน รวมถึงการสร้างความเข้าใจให้กับครูและบุคลากรเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการใช้แผนดังกล่าว มีการกำกับติดตาม นิเทศ และส่งเสริมการปฏิบัติงานของแต่ละกลุ่มงานอย่างต่อเนื่อง ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น LINE, Facebook, Google Meet, Zoom เป็นต้น เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงแผนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น สถานศึกษายังใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการติดตามผลและกำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจนเพื่อประเมินประสิทธิภาพ ซึ่งช่วยให้สามารถปรับปรุงแผนได้อย่างสม่ำเสมอและทันสมัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลิม สารการ (2566) และ มยุรี วรวรรณ (2563) การกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน พบว่า สถานศึกษาได้ดำเนินการระดมทรัพยากรจากภายนอกเพื่อสนับสนุนการจ้างบุคลากรสำหรับปฏิบัติงานพิเศษนอกเหนือจากภารกิจด้านการจัดการเรียนการสอนของครู อันเป็นการลดภาระงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการสอนโดยตรง และเอื้อให้ครูสามารถมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ

3.4 ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาควรดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอก โดยใช้ข้อมูลจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน สถานศึกษาจัดเวทีเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และใช้ระบบนิเทศเพื่อพัฒนาครูและการสอนอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ยังมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบฐานข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์ผลและกำหนดแนวทางการพัฒนา รายงานผลการตรวจสอบติดตามผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น LINE, Facebook, Google Meet, Zoom เป็นต้น อีกทั้งการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ครู นักเรียน และผู้ปกครอง ทำให้การติดตามผลเป็นไปอย่างโปร่งใสและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐธิพล ดอกดวง (2568) พบว่า การติดตามผลการดำเนินงานของโรงเรียนดำเนินการผ่านการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอก โดยพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลลัพธ์จากโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ พร้อมทั้งใช้ระบบนิเทศเพื่อพัฒนาครูและการสอนอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนได้นำเทคโนโลยีและระบบฐานข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์ผลและกำหนดแนวทางการพัฒนา โดยมีการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับวิจัยของ บรรณฑวรรณ โสวรรณี (2564) พบว่า ในด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ควรให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีการเก็บรวบรวมผลการดำเนินงาน เพื่อนำมาวางแผนพัฒนาสถานศึกษาต่อไป

3.5 ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด สถานศึกษาควรมีการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด ผ่านระบบติดตามผลที่เป็นระบบและครอบคลุมทุกมิติ รวมถึงการนิเทศภายในและการประเมินตนเองของครูอย่างต่อเนื่อง มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการวิเคราะห์และสรุปผลข้อมูลเพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน รายงานผลการประเมินและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น LINE, Facebook, Google Meet, Zoom เป็นต้น สอดคล้องกับวิจัยของ ชวลิต พิศาลชัยกุล (2561) พบว่า การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนดควรมีการกำหนดกรอบ แนวทาง และเกณฑ์การประเมินไว้อย่างชัดเจน เป็นระบบ และสามารถตรวจสอบได้ ทั้งนี้ เพื่อให้กระบวนการประเมินมีความน่าเชื่อถือและสะท้อนผลการดำเนินงาน

ตามสภาพจริงของสถานศึกษา นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฟาตียะห์ บาซอสิดิก (2568) พบว่า รายงานโครงการต่าง ๆ ในสถานศึกษา รายงานคุณภาพผู้เรียนและรายงานผลการปฏิบัติงานรายบุคคล ผู้บริหารมีการประเมินผล ตรวจสอบคุณภาพ ติดตามอย่างเป็นระยะ มีรูปแบบการประเมินที่หลากหลาย และมีการประเมินผลอย่างเป็นระบบ

3.6 ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง สถานศึกษาควรมีการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง โดยการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยเพิ่มความแม่นยำในการประเมิน นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลและข้อเสนอแนะ อีกทั้งมีการเผยแพร่รายงานผลการประเมินตนเองต่อหน่วยงานต้นสังกัดและสาธารณชนผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น เว็บไซต์ของสถานศึกษา, เว็บไซต์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา, Facebook เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฟาตียะห์ บาซอสิดิก (2568) พบว่า ครูมีการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองทุกคน ทุกรอบการประเมิน ผ่านการตรวจสอบจากผู้บริหารทุกครั้ง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จินตนา วงศ์นาค (2564) พบว่า สถานศึกษาควรมีการติดตามและรับข้อมูลย้อนกลับโดยการสอบถามความคิดเห็น ความพึงพอใจ และข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

จากการศึกษาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ผู้วิจัยพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 2 ด้าน คือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งมีข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทของการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม ดังนี้

1.1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ควรกำหนดมาตรฐานการศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา มีการสร้างความเข้าใจให้กับครูและบุคลากรผ่านการอบรม ประชุมวางแผนร่วมกับทุกภาคีเครือข่ายก่อนเปิดภาคเรียนผ่านช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้สามารถสร้างกรอบการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพได้อย่างเหมาะสมกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

1.2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ควรมุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา โดยมีความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เพื่อกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานประกันคุณภาพ และทำงานร่วมกันผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ เพื่อให้แผนสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมจากภาคีเครือข่ายต่าง ๆ

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

งานวิจัยเรื่องการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ได้นำเสนอองค์ความรู้ใหม่ที่สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการบูรณาการ

เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ากับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งการบริหารงานประกันคุณภาพภายในนั้นเป็นกระบวนการบริหารที่ต้องใช้ข้อมูลและเครื่องมือดิจิทัลเพื่อเก็บ วิเคราะห์ และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ผลการวิจัยยังระบุว่าปัจจัยด้านตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา มีอิทธิพลต่อแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายใน จึงจำเป็นต้องมีการวางนโยบายและการสนับสนุนที่สอดคล้องกับบริบทของแต่ละสถานศึกษาอย่างแท้จริง

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างและกลุ่มเป้าหมายที่กรุณาตอบแบบสอบถามให้การสัมภาษณ์ในครั้งนี้ ขอบพระคุณคณาจารย์คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ตลอดจนท่านอื่น ๆ ที่ไม่ได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ที่ได้ให้กำลังใจและมีส่วนช่วยให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

กมลทิพย์ ไชยวุฒิ. (2561). *การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1.* [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพะเยา].

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542*. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก. หน้า 1-23.

_____. (2561). *กฎกระทรวงการประกันคุณภาพ*การศึกษา พ.ศ. 2561. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 135 ตอนที่ 11 ก. หน้า 26.

กาญจนา เงารังสี. (2559). *การศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน.* สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

จารุกิตติ์ สุดสุข. (2565). การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา. *วารสารบริหารการศึกษาบัวบัณฑิต*, 22(2), 49-60.

จินตนา วงษ์นาค. (2564). แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุทธยา, 9*(2), 137-138.

จุฬาลักษณ์ อักษร. (2567). การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. *e-Journal of Education Studies, Burapha University, 6*(3), 1-13.

เฉลิม สารการ. (2566). *การศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ.* [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี].

ชนิศา สีแสด. (2562). *การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี].

ชวลิต พิศาลชัยกุล. (2561). *การบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขต อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3.* [ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพะเยา].

ณัฐธิพล ดอกดวง. (2568). *การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อความยั่งยืน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1.* [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.]

นิตยา วงศ์ใหญ่. (2560). แนวทางการพัฒนาทักษะการรู้ดิจิทัลของดิจิทัลเนทีฟ. *E-Journal,Silpakorn University, 10*(2), 1906-3431.

บรรณฑวรรณ โสวรรณี. (2564). *การศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 5.* [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.]

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น.* พิมพ์ครั้งที่ 10. สุวีริยาสาส์น.

ฟาตียะห์ บาซอสิดิก. (2568). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3.* [สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.]

ภณัฐพงศ์ พลมุข และจักรกฤษ โพดาพล. (2561). สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19. *วารสาร มจรพุทธปัญญาปริทรรศน์, 3*(3), 364-376.

มยุรี วรวรรณ. (2563). *แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม.* [การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.]

มาหะมะบาคอรี มาซอ. (2564). *การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 3.* [การค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.]

ศิริรัตน์ แสนนา. (2560). *สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36.* [วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพะเยา.]

สมนึก นครวงศ์. (2561). *สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32.* [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.]

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2. (2566). *รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ประจำปีการศึกษา 2566.* สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2.

_____. (2567). *ข้อมูลจำนวนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2*. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *การพัฒนาการศึกษาไทยในยุคดิจิทัล.* พริกหวานกราฟฟิค.

_____. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. พริกหวานกราฟฟิค.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13*. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

เอกชัย ดวนใหญ่. (2564). *การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28.* [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.]

Arogundade, B. B. & Belo, F. A. (2019). Quality Assurance and Internal Efficiency of Primary School Teachers in Ekiti State, *Mediterranean Journal of Social Sciences (Serial Online). 10*(2), 49-55.